

чином у сфері мовлення, і генетично і функціонально відмінний від жаргонних і фахових елементів мови».

У молодіжному жаргоні діють ті ж правила та закономірності, що й у нормативній мові. Ось наприклад, візьмемо слово *хлопець*. Воно має такі жаргонні відповідники: *кадр*, *чувак*, *пацук* (від *пацан*), *хіляк* (слабкий фізично), *мачо* (сексуальний), *ларик* (відмінник), *васьок* (незнайомий) та інші.

Взагалі у молодіжному сленгу працює мовний закон економії лексичних засобів. Тобто одне слово може пояснювати зміст цілого речення, який характеризує людину.

Життя молоді традиційно пов'язано з технікою, а тому цікавим є таке спостереження: серед дієслів, які у жаргоні називають відносини між людьми чи характеризують поведінку людей, дуже багато «технічних» у традиційному вжитку. Наприклад, *наїхати* (накричати на когось), *морозитися* (бути байдужим), *зарулити* (прийти кудись), *грузитися* (бути не в настрої), *зависати* (бути десь довго). Останній приклад явно пов'язаний з професійним жаргоном комп'ютерщиків. Цікавим також є жаргонізм *шифруватися* – ховатися від когось.

Також дуже яскраво серед молоді виражений процес появи англійського сленгізму. Соціологи проводили опитування серед молоді й виявили, що до найуживаніших слів належать: *паті*, *шузи*, *бойфренд* та *герл*, *драйвовий*, *о'кейний*, *біг*, *фазер* та *мазер*, *мані*, *піпли* та інші.

Молодіжний сленг у наш час перестав бути засобом спілкування лише конкретної референтної групи. Сленгізми активно проникають у засоби масової інформації. Сленгові вирази присутні у заголовках газет та журналів, наявні на сторінках Інтернет-видань, лунають з екранів телевізорів та радіоприймачів. Різниця полягає лише в ступені їх концентрації.

Кобець А.О.
НТУ «ХП»

ІСТОРІЯ ПОХОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Дехто вважає мову лише засобом порозуміння між людьми. Насправді ж цим не вичерпується її значення. У мові закодовує нація всю свою історію, багатовіковий досвід, здобутки культури, духовну самобутність.

Українська мова своєю красою і багатством давно привертала увагу вчених.

Коли йдеться про походження української мови, переважна більшість зацікавлених сприймає цю проблему як походження сучасної української мови, тобто тієї, яку вони чують щодня по радіо й телебаченню і використовують у щоденному спілкуванні. Проте слід пам'ятати, що національна мова складається з двох самостійних гілок: спільної для всієї нації літературної мови, відшліфованої майстрами художнього слова, і мови народної, яка досить відрізняється в різних діалектних ареалах.

Говорити про мову протоукраїнських племен можна лише гіпотетично. Адже писемних пам'яток, які дійшли до нас, ще не достатньо для повноцінного дослідження мови. Тому будь-які хронологічні віхи виникнення і первісного розвитку української, як і взагалі будь-якої іншої мови, встановити неможливо. Безперечно лише, що українська мова є однією з найдавніших індоєвропейських мов.

Генеалогічно українська мова належить до індоєвропейської мовної східнослов'янської підгрупи слов'янської групи мов.

Історію української мови починають від праслов'янської (спільнослов'янської) мовної єдності, яка виділилася з індоєвропейської прамови приблизно в III тис. до н. е. Праслов'янська доба тривала близько 2000 років. Вважалося, що після завершення праслов'янської епохи розпочався спільний східнослов'янський період, який тривав понад 500 років та закінчився лише в XI-XII ст. під час феодальної роздрібненості Київської Русі. У цей час нібито сформувалася й спільна для всіх східних слов'ян так звана давньоруська мова, на основі якої з XIII ст. виникають три східнослов'янські мови — українська, російська та білоруська — як мови відповідних народностей.

Сучасні дослідники, критикуючи теорію єдиної давньоруської (або праруської) мови, вичленовують українську мову безпосередньо з пра-

слов'янської мови без проміжних ланок. Згідно з цим підходом, три східнослов'янські мови, українська, білоруська й російська, зростали незалежно одна від одної, як мови самостійні, і так званої «праруської» спільної мови не існувало.

Безперервність історичного розвитку етносу на українських землях від середини I тис. н. е. до нашого часу може свідчити про те, що після розпаду праслов'янської мовної спільності в цьому ареалі почав формуватися український етнос і відповідно — українська мова. Вона перейняла від праслов'янської значний специфічний лексичний фонд і чимало фонетичних та граматичних (насамперед, морфологічних) рис, які в інших слов'янських мовах замінилися новими, а в українській мові вони склали найдавнішу групу мовних особливостей.

Разом з християнством до Київської Русі прийшла старослов'янська мова, створена на базі давньоболгарських діалектів Кирилом і Мефодієм (одних з перших слов'янських культурних діячів).

З XIV по XVIII ст. на теренах України побутувала староукраїнська мова, яка активно використовувалася, як писемна. Поява новоукраїнської мови, яка згодом стала сучасною, датується XIX ст. Її зачинателем вважається письменник І.Котляревський

В основі сучасної мови лежить система полтавсько-наддніпрянських говірок.

Основний словниковий фонд української мови містить чотири пласти слов'янських слів: спільноіндоевропейська лексика; праслов'янські слова; власно українські слова, наявні тільки в українській мові; запозичення з інших слов'янських мов. Решту лексики складають більш пізні запозичення. Але загальний розвиток мови відбувається за рахунок внутрішньомовних ресурсів: нові слова творяться на базі вже існуючих, творчість, яка ознаменувала собою початок нової ери української літератури.

Котлюба Т.
НТУ «ХП»

УКРАЇНА ТА СВІТ